

■ COLUMNA

Tge che nus pudessan emprender dals «Amish»

DAD ANDREA L. RASSEL,
KREUZLINGEN)

Tgi ch'è gia stà en ils stadis al nord dals Stadis Unids da l'America u en la provinza Ontario en il Canada ha presumablamain gia vesì ils Amish – questas dunnas vestidas en rassas lungas e hubas ed ils umens cun barbas radundas enturn fatscha che van per via en charrotschas. Il clisché dictescha ch'ìls Amish renunzian a tut la tecnica e tecnologia moderna ed èn restads bloccads en il 18avel tschientaner. Quai n'è dentant betg uschia. Era tar els chatt'ins smartphones, tablets ed auters computers. La stad passada hai jau pudì pajar en ina pasternaria dals Amish cun mia carta da credit.

Tuttina dat igl ina gronda differenza

tranter els e nus. La tenuta dals Amish enviers la tecnologia è da prima vista plitost negativa. Il punct da partenza è ch'ella na fa betg da basigns ed els fan mo diever d'ina nova tecnologia sch'ella va a prà cun lur valurs. Sche noss reflex en connex cun novs stgerps electronics è per regla in gea è il reflex dals Amish plitost in na. Per quest motiv n'han autos betg fatg ils pass en la vita quotidiana dals Amish – tenor lur idea

fan autos gust da far viadis al lontan enstagl da contribuir ad in senn da communidad a chasa. Laptops e smartphones perencunter van en urden per intgins dals Amish, dentant mo per la lavur en tscherts secturs e mai a chasa u per la vita privata e sulettamain sche la nova tecnologia fa propri da basegn.

Jau na pledesch en nagin cas da surprendre las valurs dals Amish davart tge ch'è bun e tge ch'è nausch – quai vegn en lur sistem per gronda part dictà da lur uvestgs – ma da metter en dumonda la basegnaivladad da mintga nov stgerp tecnologic avant che cumprar el avess era ses avantatgs. Sch'jau avess fatg quai n'avess jau betg «pers» numerusas uras faschond a tarmagl cun il nov product. Tgi sa tge ch'jau avess fatg cun tut quest temp?